

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדְשׁ", "תְּקוּנַי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרָשֵׁת שְׁמוֹת

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ קַל וְנֶחְמָד לְמַעַן יִדוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של לי חלקים

כרך ח' - חלק כ"ב

קונטרס 232

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בְּסִפְרָא דְּאִי יִפְקֹדוּן בֵּית מִן גְּלִיתָא בְּרַחֲמֵי

יחד שבטי ישראל לסיים כל ספר הזוהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישאל חד הוא"

יִצְאָא לְאֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הַעוֹלָמִי"

אֲדָר א' תשע"א לפ"ק - בעיה"ק בית שמש תובב"א

דבני נשא, בין טב בין ביש, דכתביב, (איוב לד) כי עיניו
על דרכי איש וגו'.

וְכֹד אֶסְתַּחֲוֶאן בְּחַוּוֹרָא, מִשְׁתַּפְּחִין כְּלָהוּ לְאַשְׁגַּחָא לְכָל
מֵאֲרֵי קְשׁוּט, לְאוּטְבָא עֲלָמָא בְּגִינְהוֹן. וְכָל
אַשְׁגַּחוּתָא דֶּהֱהוּא חַוּוֹרָא, הֵוִי לְטַב עַל יִשְׂרָאֵל. וְאַשְׁגַּח
בְּסוּמְקָא לְמֵאן דְּעֲאֲקִין לָהּ. הֲדָא הוּא דְכַתְיִב, (שמות
א) רָאֵה רְאִיתִי. רָאֵה: לְאוּטְבָא לוֹן. רְאִיתִי: לְנִקְמָא
לוֹן, מִדְּעֲקִין לוֹן, וּבְגִין כַּד כְּתִיב, (תהלים מד) עֲנֵרָה לְמָה
תִּישָׁן יְיָ הַקִּיֵּצָה אֵל תִּזְנַח לְנִצָּח. עֲנֵרָה, וְהַקִּיֵּצָה, תִּרִי
אַשְׁגַּחוּתָא. תִּרִי כְּקִיחִין. תִּרִי טְבֹן. רַחֲמֵי וְנוֹקְמִין.

ספר נפלאות הזוהר

נא) השבון אמתני של זכות הזהר הקדוש, ליהודי אחד שקבל על עצמו ללמוד זהר שעה
אחת ביום

הַיְדַעְתָּ!!! - לְשׁוֹן הַכֶּסֶף מְלֵךְ (תקוני זהר מ"א): וְכִינֵן שְׂיַדְעַת כְּמָה גְדוּלָה מַעֲלַת
לְמוּד חֲכָמַת הָאֵמֶת כו'... יְדַע גְּדַל הַחַיִּיב וְגְדַל הַשְּׂכָר לְמִי שְׁלוּמֵד הַקְּבֵלָה¹¹. כִּי
לְמוּד הַזֶּהר בְּגִינְרָסָא בְּעֲלָמָא בּוֹנָה עֲלֵמִין, וְכָל שְׁכָן אִם יִזְכֶּה לְלַמֵּד וּלְהַבִּין פְּרוּשׁ
מֵאַמְרֵי אֶחָד,

יַעֲשֶׂה בּוֹ תַקּוּן לְמַעֲלָה בְּשַׁעֲה אַחַת מַה שְּׁלֵא יַעֲשֶׂה בְּלְמוּד הַפְּשׁוּט שָׁנָה תְּמִימָה.

11. ומי שאינו יודע קבלה, ולומד זהר הקדוש - אפילו בגינרסא בעלמא, נחשב לו כלמוד
קבלה (כפ' תמיים סופר סימן קנ"ה)

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג): ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "וקראתם דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטור בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נחוץ. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד בן"י בוא"ו בן"י ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמות כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) פי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואות...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו [וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

גְּוֹנָא קְדָמָא, סוּמְקָא בְּגוּ סוּמְקָא כְּלִיל וְסָתִים כָּל
סוּמְקִין, מְקַמִּיה לָא אֲתַחְזוּן. סוּחְרִיגִיה דִּהֵהוּא
סוּמְקָא, אֶסְחַר חַד חוּטָא אוּכְמָא, וְאַקִּיף לִיה.

גְּוֹנָא תְּנִינָא, אוּכְמָא. כְּאֲבָנָא חַד דְּנָפִיק מִתְּהוּמָא,
חַד זְמַן לְאַלְף שָׁנִים, בְּיַמָּא רַבָּא. וְכַד נָפִיק
הֵא אֲבָנָא, אֲתִי רַגְשָׁא וְתַקְפָּא עַל יַמָּא. וְקִלְיָה דִּימָא,
וְגִלְגְלוּהִי אֲזִלִין, וְאַשְׁתַּמְעוּ לְנוּנָא רַבָּא, דְּאַקִּרִי לְוִיתָן.
וְנָפִיק מִתְּהוּמָא. וְהֵא אֲבָנָא מִתְּגִלְגְּלָא בְּתוּקְפָּא דִּימָא,
וְנָפִיק לְבַר. וְהֵא אוּכְמָא, דְּכָל אוּכְמִין סְתִימִין קַמִּיה.
(ס"א וְהֵא אוּכְמוּה דְּכָל אוּרְחִין סְתִימִין קַמָּה) וְכַד הִיא אוּכְמוּתָא
דִּיעִנָּא אוּכְמָא, דְּכְלִיל וְסָתִים כָּל שְׂאָר אוּכְמִין.

ספר נפלאות הזוהר

וְהַחֲשׁוּבִין שֶׁל שְׁעָה אַחַת לַמּוֹד זָהָר בְּיוֹם, הוּא שְׁנֵה ל:

0453 שְׁעוֹת בְּשָׁנָה (10 שְׁעוֹת לַמּוֹד שֶׁל אַבְרָם בִּשְׁ"ס בְּיוֹם, 354 יָמִים בְּשָׁנָה)

בְּמִשָּׁךְ 50 שָׁנָה לִיהוּדִי בּוֹדֵד יַעֲלֶה הַמַּאָּזֵן: 172,500 שְׁעוֹת תּוֹרָה.

שְׂיִצְטָבֵר ב 11 דוֹרוֹת בְּהִתְחַשֵּׁב בְּמִשְׁפָּחָה בַּת 5 יְלָדִים¹² לְמִסְפָּר עֲצוּם שֶׁל אֲנָשִׁים:

48,828,125 שֶׁל הַדוֹר הָאַחֲרוֹן

12. הַעֲרָה: חֲשׁוּב מְסָפֵר הַצְּאָצָאִים בְּדוֹר הָאַחֲרוֹן:

1,953,125.9 390,625.8 78,125.7 15,625.6 3,125.5 625.4 125.3 25.2 5.1

48,828,125.11 9,765,625.10

עֲלֵמָא. אַתְּרַגִּישׁ קַבְרָא, וְאָמַר, אֲזִילוּ קוּמוּ,
 דְּהֵאִידְנָא יִלְקוּן לְבָרִי, תְּוֹוהוּ, וְעָרְקוּ מִתַּמָּן
 כְּפַלְגוֹת מִיֵּל, יִתְּבוּ עַד דְּנְהִיר צַפְרָא. קָמוּ
 לְמִיזְל, חָמוּ חַד בַּר נֶשׁ, דְּהָוָה רַהִיט וְעָרַק,
 וְהָוָה שְׁתִּית דְּמָא אַכְתַּפּוּי, אַחֲדוּ בֵּיה, וְסַח לְהוּ
 עוֹבְדָא, אָמְרוּ לֵיה מַה שְּׁמַךְ. אָמַר לְהוּ, לַחֲמָא
 בַּר לִיּוֹאֵי. אָמְרוּ, וּמַה (כַּר) לִיּוֹאֵי בַר לַחֲמָא הָוָה
 הָהוּא מִיתָא, וּמִסְתַּפִּינָא לְאַשְׁתַּעוּיֵי יִתִּיר
 בַּהֲדִיָּה. לֹא אֶהְדְּרוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָאֵי
 דְּאָמְרוּ, דְּצִלוֹתְהוֹן דְּמַתִּיָּא, מְגִינָן עַל חַיֵּי.
 מְנַלְן. דְּכַתִּיב, (במדבר י"ג) וַיַּעֲלוּ בַּנֶּגֶב וַיִּבְאֵא עַד
 חֲבָרוֹן.

מַעֲשֵׂיכֶם בְּאוֹתוֹ הַעוֹלָם? רַעֲשׁ
 הַקָּבֶר וְאָמַר, קוּמוּ לְכוּ, שְׁעַכְשׁוּ
 מִכִּים אֶת בְּנֵי. תִּמְהוּ וּבְרַחוּ
 מִשֵּׁם כַּחֲצֵי מִיֵּל. יֵשְׁבוּ עַד
 שְׁהֵאִיר הַבְּקָר. קָמוּ לְלַכְתָּ, וְרֵאוּ
 אִישׁ אֶחָד שֶׁהִיָּה רֵץ וּבּוֹרֵחַ,
 וְהִיָּה שׁוֹתֵת דָּם עַל כַּתְּפָיו. אֶחָדוּ
 בוּ, וְסַפֵּר לָהֶם אֵת הַמַּעֲשֶׂה.
 אָמְרוּ לוֹ, מַה שְּׁמַךְ? אָמַר לָהֶם,
 לַחֲמָא בַר לִיּוֹאֵי. אָמְרוּ, וּמַה וּפּוֹן
 לִיּוֹאֵי בַר לַחֲמָא הִיָּה אוֹתוֹ
 הַמַּת. וּפְחָדוּ לְדַבֵּר אִתּוּ יוֹתֵר,
 וְלֹא חֲזְרוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, זְהוּ
 שְׁאָמְרוּ שְׁתַּפְלוֹת הַמַּתִּים מְגִנּוֹת
 עַל הַחַיִּים, מְנַיֵן לְנוּ? שְׁכַתּוֹב
 וַיַּעֲלוּ בַּנֶּגֶב וַיִּבְאֵא עַד חֲבָרוֹן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תָּא חֲזִי, תְּרִין נְדָרִין נְדָר
 קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא לִיעֻקֵּב. חַד, דִּיִּיחֻת
 עַמִּיָּה לְמִידָר עַמִּיָּה בְּגֻלוֹתָא, וְחַד דִּיִּסְקִינִיָּה
 מִקַּבְרֵיה, לְמַחֲמֵי חֲדוּתָא דְּסִייעָתָא קַדִּישָׁא
 דְּדִיירֵי עִם פְּנוּהֵי, הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, אֲנֹכִי אֲרַד
 עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ בְּגֻלוֹתָא. וְאֲנֹכִי
 אֲעַלְךָ גַּם עֲלֵהָ, כְּמַה דְּאֵתָא אָמַר (יחזקאל ל"ז)
 וְהַעֲלִיתִי אֶתְכֶם מִקַּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי. וְכַתִּיב (תהלים
 קכ"ב) שְׁשֹׁם עָלוּ שְׁכֵטִים וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בָּא רָאָה, שְׁנֵי
 נְדָרִים נְדָר הַקְּדוֹשׁ בְּרִיף הוּא
 לִיעֻקֵּב, אֶחָד שִׁירַד עֲמוּ לְדוּר
 עֲמוּ בְּגֻלוֹת, וְאֶחָד שִׁיעֵלְהוּ
 מִקַּבְרוֹ לְרֵאוֹת חֲדוּת הַסִּייעָה
 הַקְּדוֹשׁ שְׁדָר עִם בְּנָיו. זְהוּ
 שְׁכַתּוֹב (בראשית מז) אֲנֹכִי אֲרַד
 עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה. אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ
 בְּגֻלוֹת, וְאֲנֹכִי אֲעַלְךָ גַּם עֲלֵהָ,
 כְּמַה אָמַר (יחזקאל לו) וְהַעֲלִיתִי אֶתְכֶם
 מִקַּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי, וְכַתּוֹב שְׁשֹׁם
 עָלוּ שְׁכֵטִים וְגו'.

דְּבַר אַחַר (שמות א') וַיִּקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם
 וְגו', אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהָהוּא יוֹמָא,
 אַתְּיָהִיב לֵיה רְשׁוּתָא לְשָׂרוּ שְׁל מִצְרַיִם, עַל כֹּל
 שְׂאָר עַמִּין, דְּתַנָּא, עַד דְּלֹא מִית יוֹסֵף, לֹא
 אַתְּיָהִיב שְׁלֻטְנוּ לְשֻׁלְטָנָא דְּמִצְרַיִם עַל יִשְׂרָאֵל,
 פִּינִין דְּמִית יוֹסֵף, פְּדִין וַיִּקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל
 מִצְרַיִם, וַיִּקָּם: כְּמַאן דְּהָוָה מֵאִיף וַקָּם.

דְּבַר אַחַר וַיִּקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל
 מִצְרַיִם וְגו' - אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 בְּאוֹתוֹ יוֹם נִתְּנָה רְשׁוּת לְשָׂרוּ
 שְׁל מִצְרַיִם עַל כֹּל שְׂאָר הָעַמִּים.
 שְׁשֵׁנִינוּ, עַד שְׁלֹא מִת יוֹסֵף, לֹא
 נִתַּן שְׁלֻטוֹן לְשֻׁלְטָן שְׁל מִצְרַיִם
 עַל יִשְׂרָאֵל. פִּינִין שְׁמַת יוֹסֵף, אֲז
 וַיִּקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם.
 וַיִּקָּם - כְּמִי שֶׁהִיָּה נִמְוָה וַקָּם.
 [וַיִּקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ וְכוּ'] רַבִּי
 יִצְחָק פְּתַח, (שיר א) עַד שֶׁהִמְלִיף
 בְּמִסְבּוֹ נִרְדֵי נִתַן רִיחוֹ. עַד
 שֶׁהִמְלִיף - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרִיף הוּא.
 זְהוּ שְׁכַתּוֹב (ישעיה מז) כֹּה אָמַר ה'
 מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְכַתּוֹב (דברים לו)
 וַיְהִי בִישׁוּרוֹן מֶלֶךְ. בְּמִסְבּוֹ - פִּין

(וַיִּקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ וְכוּ) רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (שיר השירים א') עַד
 שֶׁהִמְלִיף בְּמִסְבּוֹ נִרְדֵי נִתַן רִיחוֹ. עַד
 שֶׁהִמְלִיף: דָּא קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא. הֲדָא הוּא
 דְּכַתִּיב, (ישעיה מ"ד) כֹּה אָמַר יְי' מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל.
 וְכַתִּיב (דברים לו) וַיְהִי בִישׁוּרוֹן מֶלֶךְ. בְּמִסְבּוֹ: בִּין

וַיְהִי בִישׁוּרוֹן מֶלֶךְ. בְּמִסְבּוֹ - פִּין

פנפי הכרובים. נרדי נתן ריחו -
שגִּרְמוּ לְהִסְתַּלַּק מִבִּינֵיהֶם.

דָּבָר אַחֵר עַד שֶׁהִמְלִיךְ בְּמִסְבוֹ -
בְּעוֹד שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה
נוֹתֵן תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, שִׁכְתוֹב
(שמות לד) וַיְהִי שֵׁם עִם ה' אֲרַבְעִים יוֹם
וְאֲרַבְעִים לַיְלָה לַחֵם לֹא אָכַל וְגו'. בְּעוֹד שֶׁהָיָה
כּוֹתֵב תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, הוֹצִיאֵו
רִיחָם הַטּוֹב, וְאָמְרוּ אֵלָה אֱלֹהֵיךָ
יִשְׂרָאֵל.

דָּבָר אַחֵר עַד שֶׁהִמְלִיךְ בְּמִסְבוֹ -
בְּעוֹד שֶׁהָיָה הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
יֹרֵד עַל הַר סִינַי לְתֵת תּוֹרָה
לְיִשְׂרָאֵל. נרדי נתן ריחו -
שִׁכְתוֹב נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע.

רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, לְכָל אִמָּה
וְאִמָּה יֵשׁ שֶׁר לְמַעְלָה, וְכִשְׁנוֹתָן
הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלִיטָה לָזֶה
- מוֹרִיד אֶת זֶה, וְכִשְׁנוֹתָן
שְׁלִיטָה לְאוֹתוֹ שֶׁר, אֵין לוֹ
שְׁלִיטָה אֶלָּא מִשׁוֹם יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ
שִׁכְתוֹב הָיוּ צְרִיחַ לְרֹאשׁ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, יִשְׂרָאֵל הֵם
פְּגָדוּ כֹל שְׂאֵר אַמּוֹת הָעוֹלָם.
מֵה שְׂאֵר הָעַמִּים הֵם שְׁבָעִים -
אֵף יִשְׂרָאֵל הֵם שְׁבָעִים. זֶהוּ
שִׁכְתוֹב כֹּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב
הַבָּאָה מִצְרֵימָה שְׁבָעִים. וְמִי
שֶׁשׁוּלֵט עַל יִשְׂרָאֵל, כְּאִלוֹ שׁוֹלֵט
עַל כָּל הָעוֹלָם.

רַבִּי אֶבְיָא אָמַר מִפְּאֵן, וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל פְּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וְגו' - הָרִי
שְׁבָעָה. וְכָל דְּרָגָה (עוֹלָה) לַעֲשֶׂרָה
- הָרִי שְׁבָעִים. מֵה פְּתוּב
אֲחֵרָיו? וַיִּקַּם מִלֶּךְ חֲדָשׁ עַל
מִצְרַיִם.

אָמַר רַב הוּנָא, לְמָה הִשְׁתַּעֲבַדוּ
יִשְׂרָאֵל בְּכָל הָאֲמּוֹת? בְּשִׁבִיל
שִׁישְׂאָר בְּהֵם הָעוֹלָם, שֶׁהֵם כְּנֶגְדֵי
כָּל הָעוֹלָם, וְכַתּוּב (זכריה יד) בַּיּוֹם
הַהוּא יְהִיֶּה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד.
וּמָה הוּא אֶחָד - אֵף יִשְׂרָאֵל
אֶחָד, שִׁכְתוֹב (שמואל ב-ז) גוֹי אֶחָד

פנפי הכרובים. נרדי נתן ריחו, דגִּרְמוּ
לְאִסְתַּלַּקָּא מִבִּינֵיהוֹן.

דָּבָר אַחֵר, עַד שֶׁהִמְלִיךְ בְּמִסְבוֹ, בְּעוֹד דְּקוּדְשָׁא
בְּרוּךְ הוּא הָיָה יְהִיב אֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל,
דְּכַתִּיב, (שמות לד) וַיְהִי שֵׁם עִם ה' אֲרַבְעִים יוֹם
וְאֲרַבְעִים לַיְלָה לַחֵם לֹא אָכַל וְגו'. בְּעוֹד דִּהְוָה
כּוֹתֵב אֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, שִׁבְקוּ רִיחֵיהוֹן טַב,
וְאָמְרוּ אֵלָה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל.

דָּבָר אַחֵר עַד שֶׁהִמְלִיךְ בְּמִסְבוֹ, בְּעוֹד דִּהְוָה
קְדוּשָׁא בְּרוּךְ הוּא נַחִית עַל טוֹרָא דְסִינַי,
לְמַיְהִב אֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, נרדי נתן ריחו,
דְּכַתִּיב, (שמות כ"ד) נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע.

רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, כֹּל אוֹמָה וְאוֹמָה אֵית לָהּ
שֶׁר לְעִילָא, וְכַד קְדוּשָׁא בְּרוּךְ הוּא יְהִיב
שְׁלִטְנוּתָא לְדִין, אַנְחִית לְדִין, וְכַד יְהִיב
שְׁלִטְנוּתָא לְהוּוּא שֶׁר, לֵית לִיה שְׁלִטְנוּתָא,
אֶלָּא כְּגִין יִשְׂרָאֵל, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (איכה א') הָיוּ
צְרִיחַ לְרֹאשׁ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן לְקַבִּיל כֹּל שְׂאֵר
אוֹמִין דְּעַלְמָא, מֵה שְׂאֵר עַמִּין אֵינוֹן
שְׁבָעִים, אוֹף יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן שְׁבָעִים, הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב, (בראשית מ"ו) כֹּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה
מִצְרֵימָה שְׁבָעִים. וּמֵאֵן דְּשְׁלִיט עַל יִשְׂרָאֵל,
כְּאִילוֹ שְׁלִיט עַל כָּל עַלְמָא.

רַבִּי אֶבְיָא אָמַר מִהֵכָא, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פְּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ
וְגו', הָא שְׁבָעָה. וְכָל דְּרָגָא (ג"א סלמא)
לַעֲשֶׂרָה, הָא שְׁבָעִים. מֵה כְּתִיב בְּתַרְיֵה, וַיִּקַּם
מִלֶּךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם.

אָמַר רַב הוּנָא, אִמָּאֵי אֲשַׁתְּעִבִידוּ יִשְׂרָאֵל בְּכָל
הָאוֹמִין, בְּגִין דִּישְׁתַּאֲר בְּהוֹן עַלְמָא,
דִּאֵינוֹן לְקַבִּיל כֹּל עַלְמָא, וְכַתִּיב, (זכריה י"ד) בַּיּוֹם
הַהוּא יְהִיֶּה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. וּמָה הוּא חֲדָ,
אוֹף יִשְׂרָאֵל חֲדָ, דְּכַתִּיב, (שמואל ב, ז) גוֹי אֶחָד

בְּאַרְצָן. מֵה שְׁמִיָּה חֵד, וַנִּתְפָּרֵשׁ בְּשִׁבְעִין, אוֹף
יִשְׂרָאֵל חֵד, וַנִּתְפָּרֵשׁ בְּשִׁבְעִין.

רְבִי יְהוּדָה פָּתַח, (משלי ל') פִּתַּח שְׁלֹשׁ רִגְזֵה אֶרְצָן
וְגו', פִּתַּח עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ, דִּתְנִיָּא (דף ר"ז ע"א)
לִית לָךְ אוּמָא מְפִיכָא וְקַלִּילָא וְנִבְזִית קָמִי
קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּוֹתִייהוּ דְמִצְרָאִי, וְיַהֲיִיב
לוֹן קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא שְׁלֹשְׁנוּתָא בְּגִינֵייהוּ
דְיִשְׂרָאֵל. וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבִירְתָּהּ, דָּא הֵגֵר,
דְּאוּלִּידַת לְיִשְׁמַעְאֵל, שְׁעֵשָׂה כְּמָה רְעוּת
לְיִשְׂרָאֵל, וְשִׁלְט בְּהֶם, וְעֵינָה אוּתָם בְּכָל מִינֵי
עַנְוִיין, וְגִזַּר עֲלֵיהֶם כְּמָה שְׁמִדוּת, וְעַד הַיּוֹם
הֵם שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם, וְאֵינָם מְנִיחִים לָהֶם
לְעֲמוּד בְּדָתָם. וְאֵין לָךְ גְּלוּת קָשָׁה לְיִשְׂרָאֵל
כְּמוֹ גְּלוּת יִשְׁמַעְאֵל.

רְבִי יְהוֹשֻׁעַ הָוָה סָלִיק לִירוּשָׁלַם, וְהָוָה אָזִיל
בְּאוּרְקָא, חָמָא חֵד עֲרַבְבָּא, דְּהָוָה אָזִיל
בְּאוּרְקָא, וּבְרִיָּה עֲמִיָּה. פְּגַעוּ בְּיודָאֵי חֵד. אָמַר
לְבָרִיָּה, הָאֵי יודָאֵי גַעְלָא, דְּמָאִיס בִּיָּה מְרִיָּה.
נְוּול לִיָּה, וְרַקִּיק לִיָּה בְּדִיקְנִיָּה שְׁבַעָה זְמַנִּין,
דְּאִיָּהוּ מְזַרְעָא דְרָאמִין, דְּאָנָא יִדְעָנָא
דְּמִשְׁעַבְדָּן בְּהוּ שְׁבַעִין עַמְמִין, אָזִיל בְּרִיָּה
וְאַחִיד בְּדִיקְנִיָּה. אָמַר רְבִי יְהוֹשֻׁעַ רָאמִין
רָאמִין, גּוֹזְרָנָא עַל עֲלָאִין, דִּיקְחָתוּן לְתַתָּא. עַד
לָא סִיִּים אֲתַבְּלַעוּ בְּאַתְרֵיהוֹן.

רְבִי יִצְחָק פָּתַח, (שיר השירים ב') עַד שְׁיַפּוּחַ הַיּוֹם
וְנָסוּ הַצִּלְלִים וְגו', עַד שְׁיַפּוּחַ הַיּוֹם, הָאֵי
קָרָא עַל גְּלוּתָא דְיִשְׂרָאֵל אֲתָמַר, דְּאֵינּוּן
יִשְׁתַּעַבְדוּן בְּגְלוּתָא, עַד דִּיִּסְתַּיִים הֵהוּא יוּמָא
דְּשִׁלְטְנוּתָא דְאוּמִין. דִּתְנִין, אָמַר רְבִי יִצְחָק,
אֵלְף שְׁנִין הוּא שְׁלֹשְׁנוּתָא דְכָל אוּמִין כְּחִדָּא,
עֲלֵייהוּ דְיִשְׂרָאֵל. וְלִית לָךְ אוּמָה דְלָא יִשְׁתַּעַבְד

על ישראל, ואין לך אמה שלא תשתעבד בהם, ויום אחד

בְּאַרְצָן. מֵה שְׁמוֹ אֶחָד וַנִּפְרַד
בְּשִׁבְעִים - אֵף יִשְׂרָאֵל אֶחָד
וַנִּפְרַד בְּשִׁבְעִים.

רְבִי יְהוּדָה פָּתַח, (משלי ז') פִּתַּח
שְׁלוֹשׁ רִגְזֵה אֶרְצָן וְגו', פִּתַּח
עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ. שְׁשֻׁנִינוּ, אֵין לָךְ
אָמָה שְׁפֵלָה וְנִקְלִית וּבְזוּיָה לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ הַמִּצְרָאִים,
וְנִתַּן לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׁלִיטָה מְשׁוּם יִשְׂרָאֵל. וְשִׁפְחָה
כִּי תִירֵשׁ גְּבִירְתָּהּ - זֹה הֵגֵר
שֶׁהוּלִידָה אֶת יִשְׁמַעְאֵל, שְׁעֵשָׂה
כְּמָה רְעוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְשִׁלְט
בְּהֶם, וְעֵינָה אוּתָם בְּכָל מִינֵי
עַנְוִיִּים, וְגִזַּר עֲלֵיהֶם כְּמָה
שְׁמִדוּת, וְעַד הַיּוֹם הֵם שׁוֹלְטִים
עֲלֵיהֶם, וְאֵינָם מְנִיחִים לָהֶם
לְעֲמֹד בְּדָתָם. וְאֵין לָךְ גְּלוּת
קָשָׁה לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ גְּלוּת
יִשְׁמַעְאֵל.

רְבִי יְהוֹשֻׁעַ הָיָה עוֹלָה
לִירוּשָׁלַם, וְהָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ.
רָאָה עֲרַבִי אֶחָד שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ
בְּדֶרֶךְ וּבְנֹו עִמּוֹ. פָּגַשׁוּ בִּיהוּדִי
אֶחָד, אָמַר לְבָנֹו, הִיָּהוּדִי הָיָה
גַעַל, שְׁמָאֵס בּוֹ אָדוֹנֹו. נָוַל אוּתוֹ
וְתִירַק לוֹ בְּזִקְנֹו שְׁבַע פְּעָמִים,
שֶׁהוּא מְזַרְעֵ שַׁל רְמִים, שְׁאֵנִי
יִדְעֵתִי שְׁמִשְׁעַבְדִים בְּהֶם שְׁבַעִים
עַמְמִים. הֵלֵךְ בְּנֹו וְתַפַּס בְּזִקְנֹו.
אָמַר רְבִי יְהוֹשֻׁעַ, רְמִים רְמִים,
גּוֹזְרִנִי עַל הָעֲלִיוֹנִים שִׁירְדוּ
לְמִטָּה. עַד שְׁלָא סִיִּים, נְבַלְעוּ
בְּמִקּוּמָם.

רְבִי יִצְחָק פָּתַח, (שיר ב') עַד
שְׁיַפּוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצִּלְלִים וְגו'.
עַד שְׁיַפּוּחַ הַיּוֹם - פְּסוּק זֶה
נֹאמַר עַל גְּלוּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם
יִשְׁתַּעַבְדוּן בְּגְלוּת עַד שִׁיִּסְתַּיִם
אוּתוֹ יוֹם שַׁל שְׁלֹשׁ הָאֲמוֹת.
שְׁשֻׁנִינוּ, אָמַר רְבִי יִצְחָק, אֵלְף
שָׁנִים הוּא שְׁלֹשׁ הָאֲמוֹת כְּאֶחָד
הוּא כְּנִגְדוֹ, שְׁכַתּוּב (זכריה יד) וְהָיָה

בהון. ויזמא חדא, הוא לקבליה דכתיב, (זכריה י"ד) ויהיה יום אחד הוא ינדע ליי' וגו'.

דבר אחר, עד שפופח היום קדם דיפופח ההוא יזמא דאומיין. ונסו הצללים, אינון שולטנין דשלוטו עלייהו. אלף לי אל הר המור, אמר קדשא בריהו הוא, אלף לי, לנערא האומות מירושלם דהוא הר המור, כמה דכתיב, בהר המוריה אשר פירושלם. ואל גבעת הלבונה, דא בי מקדשא די בציון, דכתיב ביה (תהלים מ"ח) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון וגו', (אמר רבי יהודה) כמה דאת אמר, (איוב ל"ח) לאחוז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה. כמו זה שאחוז בטלית לנער ממנה. דאחיד בטלית, לנערא טנופא מנה.

אמר רבי יוסי, עתיד קדשא בריהו הוא לאתגלייא בירושלם דלתתא, ולדפאה יתה מטנופי עממיא, עד דלא אשתלים ההוא יזמא דאומיין. דאמר רבי חיאי, לית שולטני לאומיין עלייהו דישראל, אלא יזמא חדא לחוד, דהוא יומו של הקדוש ברוך הוא, והוא אלף שנים. הדא הוא דכתיב, (איכה א') נתנני שוממה כל היום דוה. יזמא חד לחוד, ולא יתיר.

אמר רבי יוסי, אי יתיר ישמעבדון, לא על פום גזרת מלכא הוא, אלא על דלא בעיין למיהדר לקבליה, וכתיב (דברים ל') והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה וגו', וכתיב, (דברים ל') אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וגו'.

ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל. (שמות א') אמר רבי שמעון תא חזי, דהא על כל פנים מלאכא שלטונא דממנא על מצראי הוה, והכי הוא, דרובא דפרשתא לא אתמר, אלא מלך מצרים סתם, והיינו ממנא רברבא על

יום אחד הוא ינדע לה' וגו'. דבר אחר עד שפופח היום - קדם שפופח אותו יום של האמות. ונסו הצללים - אלו שלטונים ששלוטו עליהם. אלף לי אל הר המור - אמר הקדוש ברוך הוא, אלף לי לנער את האמות מירושלים, שהוא הר המור, ככתוב בהר המוריה אשר בירושלם. ואל גבעת הלבונה - זה בית המקדש שבציון, שכתוב בו (משלי מח) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון וגו', (אמר רבי יהודה) כמו שנאמר (איוב לח) לאחוז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה. כמו זה שאחוז בטלית לנער ממנה. טנופא.

אמר רבי יוסי, עתיד הקדוש ברוך הוא להתגלות בירושלים שלמטה ולטהר אותה מטנופי העמים, עד שלא ישתלם אותו היום של האמות. שאמר רבי חיאי, אין שלטון לאמות על ישראל אלא יום אחד בלבד, שהוא יומו של הקדוש ברוך הוא, והוא אלף שנים. זהו שכתוב נתנני שוממה כל היום דוה. יום אחד בלבד, ולא יתיר. אמר רבי יוסי, אם ישמעבדו יתיר, לא על פי גזרת המלך הוא, אלא על שלא רוצים לחזר אליו, וכתוב (דברים ל') והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה וגו', וכתוב אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וגו'.

ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל. אמר רבי שמעון, בא ראה, שהרי על כל פנים המלך השליט הממנה על המצרים היה, וכך הוא, שברב הפרשה לא נאמר אלא מלך מצרים סתם, והיינו הממנה הגדול על

מִצְרָאִי. פָּרַעַה מְלֶךְ מִצְרַיִם, פָּרַעַה מִמֶּשׁ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לְפִיכֶף כְּתִיב וַיֹּאמֶר, פְּלוֹמֵר אֲכַנְיִס בְּלַבְהוֹן מְלֶתְא דָא, כְּמָה דָאֲתָ אָמַר, (שְׂמוּאֵל ב', ט"ז) כִּי יֵי אָמַר לוֹ קָלֵל אֶת דְּוֹד. מִחֻשְׁבֵּת הַלֵּב בְּלַבֵּד. וְכֵן (אֶסְתֵּר ו') וַיֹּאמֶר הֶמֶן בְּלַבּוֹ, וְכֵן (בְּרַאשִׁית י"ז) וַיֹּאמֶר בְּלַבּוֹ הַלְבָן מֵאָה שָׁנָה. אוּף הֲכָא נְמִי, אֲכַנְיִס מִחֻשְׁבֵּתְא בְּלַבְהוֹן, דְּאָמְרוּ רַב וְעֻצוּם מְמַנּוּ. מְאִי מְמַנּוּ. רְצוֹנוֹ לֹמֵר מְמַנָּא דִּילְהוֹן, אֵינּוּן אָמְרוּ בְּלַבְיֵהוּ, דְּחִילָא וְתוֹקְפָא דִּילְהוֹן, רַבְרָבָא וְתַקִּיפָא מְמַנּוּ, מְשׁוּלְטָנָא דִּילְהוֹן.

מִצְרַיִם. פָּרַעַה מְלֶךְ מִצְרַיִם, פָּרַעַה מִמֶּשׁ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לְפִיכֶף כְּתוּב וַיֹּאמֶר, פְּלוֹמֵר הַכְּנִיס בְּלַבְּסָ דְּבַר זֶה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׂמוּאֵל ב' טז) כִּי ה' אָמַר לוֹ קָלֵל אֶת דְּוֹד. מִחֻשְׁבֵּת הַלֵּב בְּלַבֵּד. וְכֵן (אֶסְתֵּר ו') וַיֹּאמֶר הֶמֶן בְּלַבּוֹ, וְכֵן (בְּרַאשִׁית י"ז) וַיֹּאמֶר בְּלַבּוֹ הַלְבָן מֵאָה שָׁנָה. אֵיךְ כָּאֵן גַּם, הַכְּנִיס מִחֻשְׁבֵּה בְּלַבְּסָ שְׁאָמְרוּ רַב וְעֻצוּם מְמַנּוּ. מָה זֶה מְמַנּוּ? רְצָה לֹמֵר מְמַנָּה שְׁלֵהֶם. הֵם אָמְרוּ בְּלַבְּסָ שְׁחִיל וְתַקִּף שְׁלֵהֶם גְּדוּל וְתַקִּיף מְמַנּוּ, מִהַשְׁלֹטֵן שְׁלֵהֶם.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, פֶּל אוּמִיִּן דְּעֻלְמָא, (בְּרַ וְשְׂדֵאֵל) מְשַׁכֵּין תוֹקְפָא מְשֻׁרְיָהוֹן, וַיִּשְׂרָאֵל נִגְדִיִן חִילֵיהוֹן מְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְאֵינּוּן אֲתַקְרוּן עֲמָא דִּינִי, וְלֹא עֲמָא דְשׁוּלְטָנִיָּא. ר' יְהוּדָה אָמַר, הֲכָא אֲתַקְרוּן עֲמוֹ, דְּכְתִיב וַיֹּאמֶר אֵל עֲמוֹ, וְהִתְם כְּתִיב, (שְׂמוֹת ג') רֹאֵה רְאִיתִי אֶת עַנְי עַמִּי, עַמִּי מִמֶּשׁ יִשְׂרָאֵל אֲקָרוּן עַם יִי, וְשִׂאֵר אוּמִיִּן אֲקָרוּן, עֲמוֹ דְשׁוּלְטָנָא דִּילְהוֹן דְּכְתִיב, (מִיכָה ד') כִּי כָל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיו וְאֲנַחְנוּ נִלְךְ בְּשֵׁם יִי אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, פֶּל אוּמִיִּן דְּעֻלְמָא, (בְּרַ וְשְׂדֵאֵל) מְשַׁכֵּין תוֹקְפָא מְשֻׁרְיָהוֹן, וַיִּשְׂרָאֵל נִגְדִיִן חִילֵיהוֹן מְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְאֵינּוּן אֲתַקְרוּן עֲמָא דִּינִי, וְלֹא עֲמָא דְשׁוּלְטָנִיָּא. ר' יְהוּדָה אָמַר, הֲכָא אֲתַקְרוּן עֲמוֹ, דְּכְתִיב וַיֹּאמֶר אֵל עֲמוֹ, וְהִתְם כְּתוּב, (שְׂמוֹת ג') רֹאֵה רְאִיתִי אֶת עַנְי עַמִּי, עַמִּי מִמֶּשׁ. יִשְׂרָאֵל נִקְרָאוּ עַם ה', וְשִׂאֵר הָאֻמוֹת נִקְרָאוּ עֲמוֹ שֶׁל הַשְּׁלִיט שְׁלֵהֶם, שְׁכְּתוּב (מִיכָה ד') כִּי כָל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיו וְאֲנַחְנוּ נִלְךְ בְּשֵׁם ה' אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָאִי פְּסוּקָא, הָוּה לִיה לְמִימַר (הִנֵּה עַם יִשְׂרָאֵל אִו) בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעֻצוּם מְמַנּוּ, (אֵלָא) מָהוּ עַם בְּנֵי. אֵלָא עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ, מָה הוּא יִשְׂרָאֵל דְּלַעֲלֵיא, דְּחֻשְׁיָבוּ דַעַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הוּו, וְלֹא עַם יִי, וְכְתִיב (שְׂמוֹת א') וַיִּקְרָצוּ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא כְּתִיב מִפְּנֵי (דְּרַ י"ז ע"ב) עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֵלָא מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, פְּסוּקָא זֶה הִיא לֹא לֹמֵר, וְהִנֵּה עַם יִשְׂרָאֵל אוּו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעֻצוּם מְמַנּוּ. וְאֵלָא מָהוּ עַם בְּנֵי? אֵלָא עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ, מֵאוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל שְׁלַמְעֵלָה, שְׁחֻשְׁבוּ שְׁעַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִיו, וְלֹא עַם ה', וְכְתוּב וַיִּקְרָצוּ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא כְּתוּב מִפְּנֵי עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֵלָא מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ.

רַבִּי יוֹחָנָן הָוּה קָאִים קָמִיה דְּר' יִצְחָק, אָמַר, מָה חֲמָא בְּלַק לְמִימַר (בְּמִדְבָר כ"ב) הִנֵּה עַם יִצָּא מִמִּצְרַיִם, וְלֹא אָמַר הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי יוֹחָנָן הִיא עוֹמֵד לְפָנֵי רַבִּי יִצְחָק. אָמַר, מָה רֹאֵה בְּלַק לֹמֵר (בְּמִדְבָר כב) הִנֵּה עַם יִצָּא מִמִּצְרַיִם, בְּלַק מְכַשֵּׁף גְּדוּל הִיא, וְכֵן דְּרַף

וְלֹא אָמַר הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? וְאֵלָא אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק,

המכשפים לקחת דבר שאין בו חֶשֶׁד, וכן אין מזכירים לעולם שם אביו של אדם, אלא שם אמו, דבר שאין בו חֶשֶׁד.

שכן דרך השדים, שמעינים באותו דבר שאומרים להם, אם הוא כוזב - מודיעים לו דברים כוזבים, ואם הוא אמת - כל מה שאומרים לזמן קצר אמת הוא, כל שכן לעשות מעשה. רבי אחא אמר, בלק לקח דרך של קלוז, הגה עם יצא ממצרים, כלומר שאין אנו יודעים ממי הם.

אמר רבי יוחנן, מפני מה העם של הגדולים שמורים, ועמו של הקדוש ברוך הוא אינם שמורים? אמר רבי יצחק, אין דומה עני לעשיר. העני צריך לשמר את שלו, העשיר לא שומר את שלו. וכל שכן שישראל הם ממלך שאהב אמת ודין, ודין ראשון עושה באנשי ביתו, שרוצה שהם יהיו שמורים מחטא יותר מכלם. זהו שפתוב (עמוס א) רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה וגו'.

רבי יוסי יצא לדרך, והיה רבי אחא בר יעקב הולך עמו. עד שהיו הולכים, שתק רבי יוסי והרהר בדברי העולם, ורבי אחא הרהר בדברי תורה. ועד שהיו הולכים ראה רבי יוסי גחש אחד שהיה רץ אחריו. אמר רבי יוסי לרבי אחא, ראית את הגחש הזה שרץ אחרי? אמר לו רבי אחא, אני לא ראיתי אותו. רץ רבי יוסי, והגחש אחריו. נפל רבי יוסי ודם שמת וירד מחטמו. שמע שהיו אומרים, רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה וגו'. אמר רבי יוסי, ומה על שעה אחת כף - מי שמתאש ממנה על אחת כמה וכמה.

על שעתא חדא כף, מאן דמתאש מנה על אחת כמה וכמה.

אלא) אמר ליה ר' יצחק, בלק מכשף גדול הוה, וכן דרך המכשפים לקחת הדבר שאין בו חשדא, וכן אין מזכירין לעולם שם אביו של אדם, אלא שם אמו, דבר שאין בו חשדא.

הבן דרך השדים, דמעיינים בהווא מלה דקאמרי להו, אי איהו כדיבא, מודיעין ליה מלין פדיבין, ואי הוא קשוט, כל מה דאמרין לזמנא זעירא קושטא הוא, כל שפן למעבד עבדתא. רבי אחא אמר, בלק אורחא דקלנא נקט, הגה עם יצא ממצרים, כלומר, דלית אנן ידעין ממאן אינון.

אמר רבי יוחנן, מפני מה עמא דרבבין נטירין, ועמא דקודשא בריה הוא לא נטירין. אמר רבי יצחק, לא דמי מסכנא לעתירא. מסכנא בעי לנטרא דיליה, עתירא לא נטיר דיליה, וכל שפן דישראל, אינון ממלכא דרחים קשוט ודינא. ודינא קדמא עבד בגובבין דביתיה, דבעי דאינון להוון נטירין מחטא נטיר מכלהו הךא הוא דכתיב, (עמוס ג) רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה וגו'.

רבי יוסי נפק לאורחא, והוה רבי אחא בר יעקב אזיל עמיה, עד דהו אזלי, שתיק רבי יוסי, והרהר במלי דעלמא. ורבי אחא הרהר במלי דאורייתא. (עד דהו אזלי) חמא רבי יוסי חד חווא, דהוה רהיט אבתריה. אמר רבי יוסי לרבי אחא, חזית האי חווא דרהיט אבתראי. אמר ליה רבי אחא, אנא לא חמינא ליה. רהט רבי יוסי וחויא אבתרוי. נפל רבי יוסי, ודמא שמת ונחת מחוטמוי, שמע דהו אמרין, רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה וגו', אמר רבי יוסי, ומה

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופזר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מוזרה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתו פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול הנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבדו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיד מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעָלְמֵי עָלְמֵינָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי בְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיִּשְׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְּאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהֵא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלָיו. וַיְחוּם וַיְחַמּוּל עָלָיו. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירָהוּ בְּצַל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידָהוּ. וּמִנְחַל עֲדָנָיו יִשְׁקָהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֶה אֱלֹיו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוּא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנִאֲמַר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַבֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מַעֲשֵׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְּאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהֵא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְּלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוּל עָלֶיהָ. וַיִּלְוֶה אֱלֵיהָ
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוּא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנִאֲמַר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכך הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכך הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

